

Analiza impactului
în procesul de fundamentare a proiectului hotărârii Guvernului privind aprobarea
proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza impactului în procesul de fundamentare a proiectului hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat
Data:	2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
Subdiviziunea:	Direcția reglementarea și dezvoltarea mediului de afaceri
Persoana responsabilă și datele de contact:	Victor Ciobanu, șef adjunct interimar Direcție, victor.ciobanu@mded.gov.md, 022 250 646 Veronica Bulba, consultant principal, veronica.bulba@mded.gov.md, 022 250 646

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

- Număr limitat de antreprenori eligibili pentru a beneficia de programe de suport destinate întreprinderilor mici și mijlocii.
- Plafonul actual al ajutorului de minimis în Republica Moldova este net inferior plafonului stabilit la nivelul Uniunii Europene;
- Asigurarea eficienței controlului ajutorului de stat exercitat de către Consiliul Concurenței.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Domeniul ajutorului de stat este o componentă importantă a politicii de concurență datorită efectelor intervenției statului asupra mediului economic prin acordarea selectivă a măsurilor de sprijin pentru unele întreprinderi beneficiare.

Ajutorul de minimis în Moldova este reglementat de Legea 139/2012 privind ajutorul de stat, iar această noțiune nu a suferit modificări de la intrarea în vigoare a legii în august 2013.

Conform prevederilor Legii 139/2012, ajutor de minimis înseamnă „ajutor având o valoare echivalentă sub pragul de 2.000.000 de lei per beneficiar, acordat aceluiași beneficiar într-o perioadă de maximum 3 ani, indiferent de forma și obiectivul urmărit, cu condiția să nu aibă legătură cu activitățile de export”.

Valorile plafon acceptate în 2013 ca neafectând buna concurență și piața din Republica Moldova au fost cu mult sub valorile stabilite de normele UE, probabil din cauza interconectării limitate cu piața comună europeană la momentul adoptării. Între timp, însă, o serie de factori, cum ar fi ratificarea Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, liberalizarea pieței transporturilor, creșterea volumului exporturilor moldovenești, evoluția schimburilor economice între Republica Moldova și UE și sprijinul nemijlocit acordate Moldovei prin acordarea statutului de candidat la UE în iunie 2022, dar și accesul liber al companiilor UE pe piața moldovenească, au determinat necesitatea de a sincroniza valorile limită privind ajutorul de minimis cu cele din Regulamentul UE.

În același timp, ținând cont de rezultatul evoluțiilor macroeconomice din Republica Moldova din ultimii ani, de impactul pandemiei COVID-19, de inflația accelerată generată de criza energetică și de războiul provocat de agresiunea Federației Ruse asupra Ucrainei, plafonul actual al ajutoarelor de minimis în Republica Moldova trebuie să fie majorat, în caz contrar, menținerea plafonului actual de până la 2.000.000 de lei acordat aceluiași beneficiar într-o perioadă de maximum 3 ani, creează

un efort birocratic disproporționat, contrar scopului urmărit, fiind chiar o povară pentru toți actorii implicați.

Potrivit art. 340 alin. (1) al Acordului de Asociere, ajutoarele de stat se evaluează pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în UE, în special a articolului 107 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, și a instrumentelor de interpretare adoptate de instituțiile UE, inclusiv jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Astfel, în contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de țară-candidat pentru aderare la Uniunea Europeană și Programului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova 2021-2027, în vederea realizării angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova, și anume, de a menține și armoniza cadrul normativ național privind controlul ajutoarelor de stat, Guvernul a stabilit la pct. 2.24. din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023 (PAG 2023) aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023 pentru anul 2023 ca acțiune prioritară în contextul accelerării nivelului de pregătire pentru aderarea UE – aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat în scopul majorării pragului de minimis.

Respectiv, propunerile de modificare a Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012 urmăresc scopul ajustării cadrului normativ național din domeniul ajutorului de stat la normele Uniunii Europene, inclusiv modificarea și actualizarea pragului ajutorului de minimis, pentru a asigura acces mai facil la sprijinul acordat de stat unor întreprinderi și în cuantumul echivalent pragurilor stabilite la nivelul Uniunii Europene, astfel încât să fie asigurată eficiența controlului ajutorului de stat exercitat de către Consiliul Concurenței.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

În contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de țară-candidat pentru aderare la Uniunea Europeană și Programului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova 2021-2027, în vederea realizării angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova, și anume, de a menține și armoniza cadrul normativ național privind controlul ajutoarelor de stat, Guvernul a stabilit la pct. 2.24. din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023 (PAG 2023) aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023 pentru anul 2023 ca acțiune prioritară în contextul accelerării nivelului de pregătire pentru aderarea UE – aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat în scopul majorării pragului de minimis.

Nivelul pragului de minimis stabilit la moment de lege nu a fost adaptat evoluției pieței și a economiei Republicii Moldova din ultimii 10 ani. Astfel, în anul 2021 valoarea PIB, a cheltuielilor și veniturilor bugetare s-a majorat de circa 2 ori în raport cu anul 2012. Cât privește valoarea pragului de minimis actualizată conform evoluției ratei inflației în perioada anilor 2012-2021, aceasta s-a majorat, la fel, de circa 2 ori în raport cu cel stabilit în Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.

În același timp, ținând cont de rezultatul evoluțiilor macroeconomice din Republica Moldova din ultimii ani, de impactul pandemiei COVID-19, de inflația accelerată generată de criza energetică și de războiul provocat de agresiunea Federației Ruse asupra Ucrainei, plafonul actual al ajutoarelor de minimis în Republica Moldova trebuie să fie majorat, în caz contrar, menținerea plafonului actual de până la 2.000.000 de lei acordat aceluiași beneficiar într-o perioadă de maximum 3 ani, creează un efort birocratic disproporționat, contrar scopului urmărit, fiind chiar o povară pentru toți actorii implicați.

Prin urmare, aceste amendamente vor asigura întreprinderilor dreptul de a beneficia de măsuri de sprijin acordate de stat la nivelul pragului de minimis stabilit la nivelul Uniunii Europene care va fi actualizat periodic în termen.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Pe măsura evoluțiilor în economie, mărimea pragurilor ajutorului de minimis a rămas constantă pe parcursul ultimilor 10 ani. Astfel, problema a evoluat direct proporțional cu rata inflației și cu ritmul de creștere a economiei. În cazul în care va lipsi intervenția problema va evolua și în continuare și va îngreuna accesul facil la sprijinul acordat de stat unor întreprinderi și în cuantumul echivalent pragurilor stabilite la nivelul Uniunii Europene.

Valoarea ajutorului de minimis a crescut în anul 2021 în comparație cu anul precedent, iar această creștere poate fi atribuită mai multor factori, cum ar fi creșterea numărului de beneficiari care primesc ajutoare prin anumite scheme. Totuși, structura ajutorului de minimis rămâne în mare parte

constantă în ceea ce privește modul în care este acordat și scopul urmărit, iar această aderență la orientările internaționale privind ajutorul de stat a fost menținută.

Pentru o prezentare mai clară a evoluției problemei descrise, prezentăm tabelul de mai jos.

Valoarea ajutorului de minimis raportată în perioada 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
	Valoarea ajutorului de minimis (cu excepția ajutorului pentru SIEG)			
<i>Mii lei</i>	90 850	183 623	124 576	132 698
<i>Mii USD</i>	5 407,1	10 448,9	7 191,9	7 505,5
	Valoarea ajutorului de minimis (inclusiv ajutorul pentru SIEG)			
<i>Mii lei</i>	131 279	209 712	145 390	147 273
<i>Mii USD</i>	7 813,2	11 933,4	8 393,5	8 329,9

Sursa: Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2021, pag. 52
<https://www.competition.md/public/files/Raport-AS-202190803.pdf>

Conform datelor prezentate în tabelul de mai sus, există o creștere neglijabilă de 1,29% a valorii totale a ajutorului de minimis în 2021 față de 2020. În mod similar, valoarea raportată a ajutoarelor de minimis, cu excepția ajutoarelor legate de SIEG, a crescut, de asemenea, în 2021. Valoarea ajutorului de minimis (cu excepția SIEG) a crescut cu 6,52% în 2021 față de 2020.

Pe parcursul perioadei de raportare, de ajutor de minimis au beneficiat un total de 3.030 de persoane fizice și juridice (inclusiv ajutor pentru furnizarea de Servicii de Interes Economic General - SIEG).

În 2021, cea mai mare parte (aproximativ 74%) din totalul ajutorului de minimis a fost acordată din surse de stat, în timp ce aproximativ 36% din fonduri externe. Cea mai notabilă schemă finanțată prin fonduri externe a fost „Instrumentul de sprijin pentru digitalizarea întreprinderilor mici și mijlocii”, care a fost implementată de ODIMM (actualmente ODA).

Prin urmare, datorită evoluțiilor macroeconomice din Republica Moldova din ultimii ani, impactului pandemiei COVID-19, inflației accelerate cauzate de criza energetică și agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, plafonul actual al ajutorului de minimis din Republica Moldova necesită să fie mărit. Menținerea valorii actuale de 2.000.000 de lei acordate aceluiași beneficiar într-o perioadă de 3 ani creează o povară birocratică disproporționată, contrară scopului urmărit și pune o povară asupra tuturor părților implicate.

De asemenea, merită menționat faptul că persistă provocări, inclusiv necesitatea de a îmbunătăți cadrul legal și de reglementare pentru IMM-uri, de a aborda deficitul de competențe și de a îmbunătăți accesul la finanțare pentru IMM-uri, în special pentru cele din zonele rurale. Pandemia COVID-19 a avut, de asemenea, un impact semnificativ asupra IMM-urilor din Moldova, multe dintre ele confruntându-se cu o cerere redusă, întreruperi ale lanțului de aprovizionare și probleme de lichiditate.

Conform Băncii Mondiale, creșterea PIB-ului se așteaptă să revină încet la 1,8 procente în 2023, atingându-și potențialul doar în 2024, din cauza dinamicii inflației, preocupărilor de securitate energetică și a invaziei în curs de desfășurare a Rusiei în Ucraina.¹

e) *Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului*

Cadrul de reglementare în Republica Moldova privind ajutorul de minimis reprezintă o transpunere parțială a Regulamentului (UE) nr. 1407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea Articolelor 107 și 108 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene asupra ajutoarelor de minimis și a Regulamentului (UE) nr. 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în legislația națională și este reprezentat de Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și Regulamentul privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 01/2020.

¹ <https://www.worldbank.org/en/country/moldova/overview#3>

Ajutorul de minimis în Republica Moldova este reglementat de Legea 139/2012 privind ajutorul de stat, iar această noțiune nu a suferit modificări de la intrarea în vigoare a legii în august 2013.

Pentru a asigura implementarea articolului 3 din Legea nr. 139/2012 privind ajutorul de stat, cu referire la ajutorul de minimis, a fost aprobat Regulamentul privind ajutorul de minimis nr. 1/2020, prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 01/2020.

Regulamentul transpune parțial prevederile Regulamentului Comisiei (UE) nr. 1407/2013 din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, nr. L352 din 24 decembrie 2013.

Modificarea cadrului normativ actual presupune, în esență, majorarea pragurilor ajutorului de minimis, condiționată de angajamentele internaționale ale țării noastre, în contextul acordării statutului de țară-candidat UE.

Valorile plafon acceptate în 2013 ca neafectând buna concurență și piața din Republica Moldova au fost cu mult sub valorile stabilite de normele UE, probabil din cauza interconectării limitate cu piața comună europeană la momentul adoptării. Între timp, însă, o serie de factori, cum ar fi ratificarea Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, liberalizarea pieței transporturilor, creșterea volumului exporturilor moldovenesti, evoluția schimburilor economice între Republica Moldova și UE și sprijinul nemijlocit acordate Moldovei prin acordarea statutului de candidat la UE în iunie 2022, dar și accesul liber al companiilor UE pe piața moldovenească, au determinat necesitatea de a sincroniza valorile limită privind ajutorul de minimis cu cele din Regulamentul UE.

În același timp, ținând cont de rezultatul evoluțiilor macroeconomice din Republica Moldova din ultimii ani, de impactul pandemiei COVID-19, de inflația accelerată generată de criza energetică și de războiul provocat de agresiunea Federației Ruse asupra Ucrainei, plafonul actual al ajutoarelor de minimis în Republica Moldova trebuie să fie majorat, în caz contrar, menținerea plafonului actual de până la 2.000.000 de lei acordat aceluiași beneficiar într-o perioadă de maximum 3 ani, creează un efort birocratic disproporționat, contrar scopului urmărit, fiind chiar o povară pentru toți actorii implicați.

În calitate de țară candidată la aderarea la UE, Moldova își propune să-și alinieze politicile și reglementările la standardele UE. Prin creșterea pragurilor la 5 milioane de lei, Republica Moldova își demonstrează angajamentul de a-și armoniza reglementările de afaceri cu cele ale UE.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Prezentul proiect implică următoarele obiective:

- propunerea de majorare a pragului de minimis la nivelul pragului de minimis stabilit la nivelul Uniunii Europene;
- eficientizarea și simplificarea unor proceduri stabilite de lege care să reglementeze procedura de notificare simplificată;
- asigurarea eficientizării procedurii de investigație prin extinderea termenului de investigație a cazurilor de încălcare a legislației din domeniului ajutorului de stat;
- modificarea modului de calculare a dobânzii pentru ajutorul de stat acordat ilegal sau care urmează a fi recuperat.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea a nu face nimic presupune păstrarea situației existente, care cauzează acces limitat la sprijinul acordat de stat unor întreprinderi, în consecință imposibilitatea de a atrage finanțări pentru proiecte mari de inovare, atractivitate minoră și lipsă de motivație pentru investiții, concurență neloială între întreprinderile din Republica Moldova și cele din Uniunea Europeană, lipsa locurilor de muncă noi, etc.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Opțiunea propusă (proiectul de modificări legislative) prevede transpunerea anumitor norme UE și introducerea unor modificări naționale, care vin să soluționeze cauzele problemelor.

În context, având în vedere cadrul normativ al Uniunii Europene și bunelor practici ale statelor membre ale Uniunii Europene, prevederea de bază a proiectului de modificare cu impact semnificativ:

Propunerea de majorare a pragului ajutoarelor de minimis la nivelul pragului de minimis stabilit la nivelul Uniunii Europene

Întru susținerea acestei propuneri, se remarcă faptul că nivelul pragului de minimis stabilit la moment de lege nu a fost adaptat evoluției pieței și a economiei Republicii Moldova din ultimii 10 ani.

Astfel, în anul 2021 valoarea PIB, a cheltuielilor și veniturilor bugetare s-a majorat de circa 2 ori în raport cu anul 2012. Cât privește valoarea pragului de minimis actualizată conform evoluției ratei inflației în perioada anilor 2012-2021, aceasta s-a majorat, la fel, de circa 2 ori în raport cu cel stabilit în Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.

Majorarea pragurilor de minimis în conformitate cu standardele UE va facilita comerțul și investițiile între Moldova și statele membre ale UE.

În prezent, Comisia Europeană lucrează activ la formularea de noi reglementări referitoare la ajutorul de minimis. Obiectivul acestora este să propună o creștere a pragului, trecându-l de la suma existentă de 200.000 EUR la o limită superioară de 275.000 EUR.

Când întreprinderile moldovenești operează cu reguli și praguri similare cu cele din UE, se creează condiții de concurență echitabile și se reduc barierele în calea comerțului transfrontalier.

Acest lucru poate atrage investitori din UE și poate spori cooperarea economică, în beneficiul atât al Moldovei, cât și al partenerilor săi din UE.

Prin urmare, menționăm că amendamente propuse în proiectul de referință vor asigura întreprinderilor dreptul de a beneficia de măsuri de sprijin acordate de stat la nivelul pragului de minimis stabilit la nivelul Uniunii Europene care va fi actualizat periodic în termen.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) *Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate*

Situația actuală va continua cu efectele care sunt descrise în definirea problemei.

b¹⁾ *Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea*

Pentru opțiunea propusă/recomandată, au fost identificate următoarele beneficii:

- Acces îmbunătățit la finanțare

Creșterea pragurilor pentru regula De Minimis permite IMM-urilor să acceseze sume mai mari de finanțare fără a fi nevoie de proceduri administrative complexe sau cerințe extinse de raportare. Acest acces sporit la finanțare poate permite IMM-urilor să investească în creșterea lor, să-și extindă operațiunile, să-și modernizeze tehnologia și să-și îmbunătățească competitivitatea pe piață.

- Încurajarea inovării

Pragurile mărite pentru regula De Minimis pot stimula inovarea în cadrul IMM-urilor. Cu acces la fonduri mai mari, IMM-urile pot alocă resurse pentru cercetare și dezvoltare, inovarea produselor și adoptarea de noi tehnologii. Acest lucru le poate ajuta să rămână în fața concurenței, să își îmbunătățească produsele sau serviciile și să satisfacă cerințele în evoluție ale clienților.

- Competitivitate îmbunătățită în domeniul achizițiilor publice

Ajustarea pragurilor pentru regula De Minimis poate fi benefică IMM-urilor, de asemenea, când participă la procesele de achiziții publice. Pragurile mai mari permit IMM-urilor să liciteze pentru contracte mai mari, mărinđ șansele lor de a-și asigura afaceri de la agenții guvernamentale și entități publice. Acest lucru promovează concurența loială și permite IMM-urilor să concureze în condiții mai echitabile cu companiile mai mari.

- Creștere stimulată și crearea de locuri de muncă

Competitivitatea sporită rezultată din pragurile De Minimis mai mari pot duce la o creștere mai puternică a IMM-urilor și la crearea de noi locuri de muncă. Pe măsură ce IMM-urile se extind și investesc în afacerile lor, ele contribuie la dezvoltarea economică, cresc rata de ocupare a forței de muncă, și sprijină comunitățile locale.

Impactul economic rezultat din creșterea pragului de minimis:

1. Accesibilitate sporită la ajutorul de stat

- Pragul de minimis mai ridicat ar extinde grupul de companii eligibile, permițând mai multor întreprinderi să acceseze ajutoare de stat.
- De această accesibilitate sporită poate beneficia o gamă mai largă de întreprinderi, inclusiv întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) care ar fi putut fi excluse anterior din programele de ajutor de stat.
- Aceasta poate încuraja investițiile, stimula creșterea afacerilor și poate facilita inovarea în cadrul companiilor beneficiare.
- Eficiența instituțională a principalelor părți interesate (Consiliul Concurenței, ODA) ar trebui să se îmbunătățească datorită reducerii documentației și a procedurilor de monitorizare pentru acordarea ajutorului de minimis, deoarece un plafon mai ridicat va reduce sarcina birocratică.

2. Competitivitatea companiilor beneficiare

- Companiile care primesc ajutor de stat conform pragului de minimis majorat ar avea un avantaj față de companiile care nu beneficiază de ajutor, deoarece ar avea acces la sprijin financiar.
- Această competitivitate sporită poate permite companiilor beneficiare să investească în cercetare și dezvoltare, să își modernizeze infrastructura, să își îmbunătățească calitatea produselor sau să își extindă prezența pe piață.
- Pe măsură ce companiile beneficiare își întăresc competitivitatea, acestea pot fi mai bine poziționate pentru a concura pe piața internă și, eventual, pentru a se extinde pe piețe internaționale, în comparație cu economiile regionale care sunt parte din UE (România, Bulgaria, Ungaria, etc.) și care beneficiază de un plafon de minimis mai mare.

3. Distorsiuni ale pieței

- Pentru a minimiza distorsiunile pieței, este esențial să se stabilească orientări clare și mecanisme de monitorizare pentru a se asigura că ajutorul de stat este distribuit în mod echitabil nu duce la concurență neloială.
- Evaluarea și aprecierea periodică a impactului ajutorului de stat asupra pieței poate contribui la identificarea și atenuarea oricăror denaturări care pot apărea.
- Distorsiunile pieței pot include excluderea firmelor care nu beneficiază de ajutor, dezechilibre de preț sau cote de piață inegale între concurenți.

4. Bariere la intrare

- Ajustarea pragului de minimis poate avea un impact asupra barierelor de intrare pentru companii noi.
- Pe de o parte, pragul mărit poate încuraja antreprenoriatul și noii intrați pe piață, deoarece mai multe companii devin eligibile pentru ajutorul de stat.
- Pe de altă parte companiile care nu beneficiază de ajutor s-ar putea confrunta cu o concurență sporită din partea firmelor ajutate, potențial ridicând bariere la intrarea noilor jucători.
- Monitorizarea tiparelor de intrare și ieșire din sectoarele afectate poate oferi informații cu privire la impactul asupra concurenței pe piață și asupra peisajului antreprenorial.

5. Efecte specifice sectorului

- Impactul economic al creșterii pragului de minimis poate varia de la un sector la altul.

- Unele sectoare se pot confrunta cu un aflux mai mare de beneficiari de ajutor de stat, ceea ce duce la schimbări în dinamica pieței, nivelurile de concurență și concentrare.
- Este important să se efectueze evaluări specifice sectorului pentru a înțelege efectele potențiale asupra concurenței, structurii pieței și creșterii sectoriale.

6. Cheltuieli guvernamentale

- Ridicarea pragului de minimis ar duce la creșterea cheltuielilor guvernamentale pentru programele de ajutor de stat.
- Este important să se evalueze impactul fiscal al pragului crescut și să se asigure că sunt alocate suficiente resurse pentru a satisface cererea crescută de ajutor de stat.
- Găsirea unui echilibru între acordarea sprijinului necesar pentru întreprinderi și gestionarea finanțelor publice este esențială pentru durabilitatea pe termen lung a programelor de ajutor de stat.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Nu este aplicabil

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Un eventual risc ar putea reprezenta faptul că întreprinderile care nu vor beneficia de pragurile majorate ale ajutorului de minimis nu vor fi competitive comparativ cu cele din UE, fiind defavorizate ca rezultat a resurselor limitate și al accesului la fluxul de granturi, iar în consecință investiții diminuate în cercetare-inovare, stimularea locurilor de muncă, atragere de investiții, etc.

Adițional, menționăm despre riscul nerealizării angajamentelor internaționale asumate de către Republica Moldova în contextul acordării statutului de țară candidat UE.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Nu vor fi costuri de conformare

Concluzie

e) *Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați*

La revizuirea pragurilor de minimis, este important să se asigure că acestea se aliniază cu nivelurile PIB. Pe măsura ce PIB-ul crește, este rezonabil să se ia în considerare ajustarea pragurilor în consecință pentru a oferi sprijin adecvat IMM-urilor pe baza capacității economice. Dacă economia înregistrează o creștere semnificativă, revizuirea pragurilor pentru a reflecta această tendință pozitivă poate încuraja extinderea și investițiile suplimentare ale IMM-urilor.

Ajustarea pragurilor pentru regula de minimis devine necesară având în vedere cifrele mai mari ale PIB-ului și ratele pozitive de creștere preconizate pentru Moldova. Acești indicatori sugerează o economie în creștere cu o activitate de afaceri sporită. Pentru a se asigura că IMM-urile primesc sprijin adecvat, care corespunde creșterii economice, este important să se alinieze pragurile la economia în expansiune.

De asemenea, merită menționat faptul că numărul în creștere de companii (în ultimii cinci ani numărul companiilor a crescut cu 11%) necesită o revizuire și o eventuală ajustare a pragurilor pentru regula de minimis. Acest lucru asigură faptul că mecanismul de suport rămâne accesibil și proporțional necesităților unei comunități de afaceri în creștere. Prin adaptarea pragurilor pentru a se potrivi peisajului în expansiune, regula de minimis poate promova în mod eficient

antreprenoriatul, oferi sprijin semnificativ IMM-urilor și poate contribui la dezvoltarea economică generală.

Luând în considerare raționamentul ajustării plafonului de minimis au fost abordați următorii piloni: alinierea la reglementările UE, prognoza sugerată ca impact asupra pragului regulii de minimis, evaluarea impactului economic, inflația și criza energetică, competitivitatea IMM-urilor din Moldova.

Astfel, în baza analizei macroeconomice realizat se pledează pentru ajustarea plafonului de minimis până la 5 milioane lei.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare

Urmare intrării în vigoare a modificărilor alte intervenții nu vor fi necesare, cu excepția aducerii în concordanță a actelor sale normative cu prezenta lege de către Consiliul Concurenței, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Monitorizarea ajutoarelor de stat reprezintă una din atribuțiile Consiliului Concurenței. Potrivit art.20 din Legea cu privire la ajutorul de stat și pct.84 din Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1/2013) Consiliul Concurenței monitorizează, atât ajutoarele de stat în derulare, pentru a verifica respectarea prevederilor actelor juridice în baza cărora acestea au fost acordate, cât și deciziile de autorizare pe care acesta le-a emis.

În context, Consiliul Concurenței elaborează și publică anual Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul precedent, elaborat în conformitate cu informația prezentată de către furnizorii de ajutor de stat și ajutor de minimis (APC, APL, etc.) prin intermediul Sistemului informațional automatizat Registrul Ajutoarelor de Stat (SIARAS).

Raportul conține analiza, atât a ajutoarelor existente care au continuat a fi acordate în anul de raportare, cât și a ajutoarelor noi, ajutoarelor de minimis, măsurilor de sprijin oferite pentru prestarea SIEG.

Raportul cuprinde indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea, după cum:

- Valoarea ajutorului de minimis raportat, în perioada de referință;
- Numărul de scheme de ajutoare de minimis;
- Numărul de beneficiari ai ajutorului de minimis;
- Valoarea măsurilor de sprijin raportate pentru prestarea SIEG, în perioada de referință.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Dat fiind faptul că, în conformitate cu prevederile actuale ale legii, Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova se elaborează anual și se prezintă Parlamentului și Guvernului până la 01 iunie, iar proiectul actual prevede propunerea de modificare a prezentării raportului până la data de 31 decembrie, impactul va putea fi evaluat peste 2 ani de la intrarea în vigoare a noilor prevederi.

6. Consultarea

a) *Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă*

De intervenția propusă sunt interesate mai multe părți interesate, după cum urmează:

- autoritățile
- asociațiile de business
- întreprinderile, etc.

b) *Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților*

Menționăm că la data de 27.03.2023 în cadrul proiectului “ Rural SME Policy Support Window- Republic of Moldova Europe, pe platforma Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării au fost lansate activitățile experților referitoare la analiza situației și elaborarea propunerilor de modificare a cadrului normativ referitor la ajutorul de stat. Ulterior au avut loc consultări cu părți interesate, precum și au fost organizate ședințe de lucru pe platforma Consiliului Consultativ pentru

ÎMM cu privire la proiectul modificărilor la Legea 139/2012 cu privire la ajutorul de stat care țin de plafonul ajutorului de minimis, în cadrul căreia au participat reprezentanți din autorități/instituții și mediul de afaceri.

Ulterior, proiectul a fost definitivat cu suportul și implicarea directă a Consiliului Concurenței.

Potrivit Legii 100/2017 cu privire la actele normative, prezentul proiect de lege a fost consultat și avizat de către autoritățile de resort.

De asemenea, proiectul a fost publicat spre consultări atât pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării cât și pe platforma www.particip.gov.md.

Adițional, în cadrul ședinței online Grupului de lucru privind reglementarea activității de întreprinzător din data de 15.03.2023 au fost organizate consultări vis-a-vis de proiectul de modificare a Legii ajutorului de stat.

c) *Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)*

Pozițiile fiecărei autorități și asociații care au participat în procesul de avizare/consultare publică a proiectului sunt expuse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor, cu argumentările de rigoare.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0		
povara administrativă	+2/+3		
fluxurile comerciale și investiționale	+2		
competitivitatea afacerilor	+2		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	+1		
concurența pe piață	+1		
activitatea de inovare și cercetare	+1		
veniturile și cheltuielile publice	-1		
cadrul instituțional al autorităților publice	0		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	+1		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	0		
situația social-economică în anumite regiuni	+1		
situația macroeconomică	+1		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	+1		
nivelul de salarizare	+1		
condițiile și organizarea muncii	0		
sănătatea și securitatea muncii	0		
formarea profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	0		
nivelul sărăciei	0		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		

accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestări culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		

De mediu

clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile			
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

OPINIE
asupra Analizei impactului la proiectul legii pentru modificarea Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.

I. Aspecte introductive

Ministerul Economiei a prezentat pentru expertiză Grupului de Lucru Analiza impactului la Proiectul legii pentru modificarea Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat.

Analiza de impact în cauză a fost examinată cu scopul de a identifica nivelul de corespundere a acesteia cu principiile și cerințele de formă și conținut prevăzute de Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr.23 din 18.01.2019.

II. Examinarea Analizei Impactului

	Examinarea succintă a documentului AI	Calificativ (da, nu, parțial, n/a)
1	Definirea problemei	
a	Se determină clar și concis problema(ele)	nu
b	Se descrie problema, cine sunt cei afectați și justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor	parțial
c	Se expun clar cauzele care au dus la apariția problemei	parțial
d	Se descrie cum a evoluat problema și cum va evolua în viitor fără intervenție adițională	parțial
e	Se examinează cadrul juridic actual și carențele prevederilor normative în vigoare	parțial
2	Stabilirea obiectivelor	
a	Se stabilesc principalele obiective în mod măsurabil, realist și fixat în timp	nu
	Sunt obiectivele conexe direct cu problemele definite și cauzele stabilite	parțial
3	Identificarea opțiunilor	
a	Se expune opțiunea "a nu face nimic"	parțial
b	Se descrie opțiunea (intervenția) recomandată cu întregul spectru de soluții/drepturi/obligatii ce se propun pentru aprobare	parțial
c	Se expun opțiuni alternative sau se explică motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare	nu
4	Analiza și compararea opțiunilor	
a	Se expun principalele efecte negative (costuri) ale stării actuale	parțial
	Se expun principalele efecte pozitive (beneficii) ale stării actuale	parțial
b	Se descriu principalele costuri (impact negativ) pentru opțiunea recomandată	parțial
	Se descriu principalele beneficii (impact pozitiv) pentru opțiunea recomandată	parțial
b	Se examinează costurile și beneficiile opțiunilor alternative	nu
c	Se expun cele mai relevante/iminente riscuri pentru opțiunile analizate care pot duce la eșecul intervenției propuse	da
d	Se indică separat dacă, din totalul de costuri identificate, vor apărea costuri de conformare pentru întreprinderi sau impacturi disproporționate	parțial
e	Se argumentează selectarea unei opțiuni în baza beneficiilor nete sau a celui mai mic impact negativ	da
5	Implementarea și monitorizarea	
a	Se descrie cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate (cadru juridic necesar de ajustat, schimbări instituționale necesare)	da
b	Se stabilesc indicatorii de performanță pentru a efectua monitorizarea	da
c	Se stabilește cum va fi monitorizat și evaluat impactul opțiunii recomandate și peste cât timp se va evalua performanța actului normativ propus	da
6	Consultarea	
a	Se descriu principalele părți (grupuri) interesate în intervenția/opțiunea propusă	da
b	se explică succint cum s-a asigurat consultarea adecvată a părților	da
c	Se expune succint poziția fiecărei entități consultate vizavi de documentul AIR și/sau intervenția propusă	nu
Comentarii		

Definirea problemei. În acest compartiment și în alte capitole autorii evidențiază în mare parte o singură problemă și anume necesitatea armonizării cadrului legal național cu cel european, adică ajustarea cadrului normativ național din domeniul ajutorului de stat la normele Uniunii Europene, inclusiv modificarea pragului ajutorului de *minimis*. Însă, cele menționate reprezintă o argumentare /justificare a intervenției statului din perspectiva MDED, or armonizarea legislației nu este o problemă în sensul Metodologiei AIR. La fel lipsa reglementării sau necesitatea de întreprinde acțiuni nu pot fi probleme în sine și nici nu pot considerate ca cauze ale apariției problemei. Problema care trebuie să o identifice autorii ține de descrierea situației nedorite, care deranjează și face inadmisibilă admiterea ei de mai departe, adică ce anume nu e bine astăzi în lipsa acestor noi plafoane a ajutorului de minimis sau ce efect negativ are nivelul pragului de minimis stabilit la moment de lege care nu a fost adaptat evoluției pieței și a economiei Republicii Moldova din ultimii 10 ani. Aici urmează de evidenția, analiza și descrie problemele din perspectiva societății, mediului de afaceri și consumatorilor. Problema care în viziunea noastră urmează a fi abordată ar ține de scăderea numărului sau numărul limitat al antreprenorilor eligibili pentru a beneficia de suport prin intermediul Programelor de stat destinate întreprinderilor mici și mijlocii (ÎMM), etc. Se recomandă de a dezvolta și alte probleme atinse de autori în alte compartimente cum ar fi – *“plafonul actual al ajutoarelor de minimis în Republica Moldova trebuie să fie majorat, în caz contrar, menținerea plafonului actual de până la 2.000.000 de lei acordat aceluiași beneficiar într-o perioadă de maximum 3 ani, creează un efort birocratic disproporționat, contrar scopului urmărit, fiind chiar o povară pentru toți actorii implicați.”*. Astfel definind clar problema/probleme legate de eficiența energetică la lit.a) acesta urmează a fi descrise cu date concrete la lit.b).

Stabilirea obiectivelor. Textul expus în această secțiune necesită a fi revizuit deoarece nu corespunde Metodologiei AIR. Obiectivele urmează să fie corelate direct cu cauzele și problemele identificate. Ca și în cazul definirii problemei, obiectivele nu se stabilesc ca necesitatea de a ne armoniza cu aquis comunitar, întreprinde acțiuni sau ca necesitatea aprobării unei reglementări, ori însăși obiectivele trebuie să exprime în termeni accesibili starea de lucruri la care se tinde a ajunge. La fel se recomandă de formulat cuantificat, măsurabil, fixat în timp.

În capitolul **Identificarea opțiunilor** la descrierea opțiunii recomandate este menționată doar Propunerea de majorare a pragului ajutoarelor de minimis la nivelul pragului de minimis stabilit la nivelul Uniunii Europene, însă fără a se specifica plafoanele concrete. La fel, analizând proiectul remis la fel GL pentru expertiză observăm că în afară de propunerea de majorare a pragurilor ajutoarelor de minimis sunt mai multe soluții/drepturi/obligații ce se propun pentru aprobare fără a fi analizate în analiza de impact. De exemplu proiectul prevede: *exceptarea de la aplicarea legii a produsele agricole; se propune a fi completat Articolul 3 cu noi definiții: data acordării ajutorului de stat, data plății ajutorului de stat, costuri eligibile, intensitatea ajutorului, care nu sunt definite în Legea cu privire la ajutorul de stat; completarea articolului 6 din Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012 cu un nou alineat; se introduce un articol nou 8¹ ce stabilește procedura de notificare simplificată prin completarea Formularului de notificare simplificat; extinderea termenului de investigație a cazurilor de încălcare a legislației din domeniul ajutorului de stat până la 18 luni de la inițierea procedurii, ș.a*

Analiza impacturilor opțiunilor. Autorii au menționat beneficiile ce țin de impactul acestei intervenții a statului, însă, se recomandă de adus careva cifre/estimări legate volumul creșterii ajutoarelor de stat, numărul potențial care vor beneficia, inclusiv careva prognoze legate de creșterea economică, etc.

În partea ce ține de consultările publice. La fel un aspect important în cazul reglementărilor care se impun în procesul de armonizare sunt consultările cu mediul de afaceri. În partea ce ține de consultările publice în AIR nu sunt expuse opinia părților interesate, în special a agenților economici referitor la această intervenție propusă. Potrivit Metodologiei AIR la etapa prezentării Grupului de lucru Analiza la acest compartiment trebuie să fie expusă succint poziția fiecărei entități consultate vizavi de documentul de analiză a impactului de reglementare și/sau intervenția propusă. Prin urmare se recomandă autorilor de a efectua aceste consultări și a evidenția în Capitolul dat procesul consultativ evidențiind poziția clară (fie pozitivă, fie negativă) a mediului de afaceri asupra acestui AIR.

Concluzii

Analiza impactului corespunde parțial cu cerințele și rigorile Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative. Se recomandă susținerea analizei în cauză cu condiția ajustării și perfecționării documentului în conformitate cu recomandările expuse.

III. Evaluarea proiectului în baza principiilor de reglementare a activității de întreprinzător

Trebuie de menționat că urmare examinării, proiectul prezentat nu conține norme vădit contradictorii cu Legea nr.235-XVI din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

Tot odată cum este menționat și în opinia la AIR proiectul conține mai multe soluții/drepturi/obligatii ce se propun pentru aprobare fără a fi analizate în analiza de impact. Astfel, AIR nu conține analiza privind oportunitatea și necesitatea normelor care prevăd:

- exceptarea de la aplicarea legii a produsele agricole;
- completarea articolul 3 cu noi definiții: data acordării ajutorului de stat, data plății ajutorului de stat, costuri eligibile, intensitatea ajutorului, care nu sunt definite în Legea cu privire la ajutorul de stat;
- completarea articolului 6 din Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012 cu un nou alineat;
- introducerea unui articol nou 8¹ ce stabilește procedura de notificare simplificată prin completarea Formularului de notificare simplificat;
- extinderea termenului de investigație a cazurilor de încălcare a legislației din domeniul ajutorului de stat până la 18 luni de la inițierea procedurii, ș.a

Ex: O.Chelaru
+373 79530727